De Vierklank

Een uitgave van Vario Pers Kon. Wilhelminaweg 461, 3737 BE Groenekan tel. 0346-211992 e-mail info@vierklank.nl
Verschijnt wekelijks huis-aan-huis in: Bilthoven, De Bilt, Groenekan, Hollandsche Rading, Lage Vuursche, Maartensdijk en Westbroek

20e jaargang
4 juni 2014
Nr. 23

Onthulling B-17-monument maakt veel los

'Een traan en een glimlach'

door Henk van de Bunt en Frank Klok

In Groenekan is woensdag 28 mei onder grote belangstelling een monument onthuld ter nagedachtenis aan de bemanning van een Amerikaanse bommenwerper die er precies zeventig jaar geleden een noodlanding maakte. Het monument staat op de hoek van de Versteeglaan en de Groenekanseweg.

Kinderen van de Nijepoortschool onthulden het monument, gevolgd door het voordragen van een gedicht door Makenna Mulder (r), (kleindochter van staartschutter James Mulder) en Maaike Steenbeek (l). Deze legden ook aan het einde van de ceremonie als een van de eersten bloemen.

De B-17 maakte een noodlanding in de weilanden tussen Groenekan en Fort Blauwkapel, nadat het vliegtuig was geraakt door luchtafweergeschut. Daardoor waren in de lucht al twee van de tien jonge bemanningsleden omgekomen. Op het erf van Dirk de Kruijff aan de Groenekanseweg overleed later een derde, boordschutter Roskowick, aan zijn verwondingen. De overige militairen werden gevangen genomen door de Duitsers, maar overleefden de oorlog. Stichting B-17 Monument Groenekan zette zich in voor de komst van het monument, dat grotendeels werd betaald met giften van dorpsbewoners en bedrijven in het dorp. Eerder deze maand presenteerde de stichting al een gedenkboek waarin historicus brigadegeneraal Ivo de Jong de bemanning weer een stem en een gezicht geeft.

Traan en glimlach

Bij de onthulling van het monument waren Amerikaanse nabestaanden van de bemanning aanwezig. Een aangedane Darryll Waite denkt dat zijn vader, die de crash overleefde maar alweer jaren geleden overleed, diep geroerd zou zijn door het monument. 'Ik denk dat alle mannen een traan en een glimlach op het gezicht zouden hebben gehad'. Burgemeester Arjen Gerritsen vertelde (in het Engels), dat de lokale gemeenschap hier nu bijeen is om het moment te gedenken dat Groenekan, precies zeventig jaar geleden, betrokken raakte bij de luchtoorlog die werd uitgevochten in het luchtruim boven Europa tijdens de donkerste jaren van onze nationale geschiedenis. Het moment waarop een B-17-bommenwerper van de United States Army Air Forces, ernstig beschadigd door vijandelijk vuur, een noodlanding moest maken op slechts een paar honderd meter hiervandaa, met twee reeds overleden bemanningsleden: Flight Lieutenant Donald Chiles en Staff Sergeant Delmar McBeth, en met een dodelijk gewonde Staff Sergeant Thomas Roskowick, die kort daarna op Groenekanse bodem eveneens overleed'.

Herinnering

Gerritsen noemde het 'een dag van herinnering' en vervolgens 'een dag ook met een andere betekenis. Het feit dat dadelijk een monument zal worden onthuld, heeft iets moois in zich. Het toont de betrokkenheid van de bevolking van Groenekan bij hun geschiedenis en bovendien hun waardering en hun achting voor de bemanning van de B-17. Het laat zien dat wat er gebeurd is zevetig jaar geleden niet vergeten is, noch dat de namen van de betrokken piloten zijn vergeten'. Hij sprak waarderende woorden aan het adres van Brigadegeneraal Ivo de Jong van de Koninklijke Landmacht voor zijn reconstructiewerk en aan de groep lokale vrijwilligers voor hun doorzettingsvermogen, hun creativiteit en hun manier van werken, waardoor de gebeurtenissen van deze dag mogelijk werden gemaakt. Gerritsen: 'In ons midden zijn familieleden van de bemanning, voor wie dit moment heel veel betekent. Wat uw vaders, grootvaders, misschien zelfs overgrootvaders, deden, is niet niks en zal niet worden vergeten. Zij waren jonge mannen, duizenden mijlen van huis en riskeerden en verloren hun leven, vechtend tegen het kwaad dat Europa bezette en dat miljoenen mensen vervolgde en doodde. De Nederlanders hebben hun vrijheid te danken aan uw vaders en grootvaders en ik hoop dat wanneer u naar huis terugkeert, u er zeker van zult zijn dat hier in Groenekan de namen van die mannen zijn vastgelegd, niet alleen in dit monument, maar ook in onze harten'.

Luchtmacht

Legerpredikant Piet van Duijvenboden wees op het feit, dat het 28 mei 1944 (dus zeventig jaar geleden) een 1e Pinksterdag was: 'Het was een opmerkelijke dag voor de mensen van dit dorp. Plotseling kwamen zij van aangezicht tot aangezicht met de jonge mannen die vochten voor hun vrijheid en werden zij zich bewust van het feit dat deze jonge mannen hun leven riskeerden voor de vrijheid van anderen. Een van de mannen die toen hulp hebben verleend, K.K. van Hoffen, schreef na de oorlog in een brief aan de weduwe van een van de mannen die stierf: 'We zullen ze herinneren'. De luchtmachtpredikant noemde een aantal Bijbelse momenten, waarin gedenken en herinneren ook een diepere betekenis hebben. 'Het is goed om te herinneren en te gedenken; ook in religieuze zin. Wij worden ons ook herinnerd door God. In Jesaja 49 zegt God: 'Ik heb je in mijn handpalm gegrift'. Het is goed om dat te onthouden; dat geeft moed. Clyde Waite [een van de bemanningsleden, red] schreef later dat hij het gevoel had dat God met hen was op die vlucht. Onze diepste troost is dat God zegt: 'Ik zal hen herinneren'. Dan is het onze plicht, ja onze verantwoordelijkheid en ons voorrecht om ons hen te herinneren. It's good to remember'.

Vitrinekast

Tijdens de onthulling van het herdenkingsmonument kreeg basisschool De Nijepoort ook enkele tastbare herinneringen aan de B-17-crash overhandigd. In een fraaie vitrinekast bevinden zich een bommenrek uit de B-17 en een zijden routekaart. Het bommenrek is op de dag van de crash 'buitgemaakt' door K.K. van Hoffen, lid van de vrijwillige brandweer, en degene die de omgekomen boordschutter Roskowick op het erf van Dirk de Kruijff het sacrament der stervenden toediende. De routekaart, die nog de sporen van de brand aan boord van de B-17 draagt, was een standaard onderdeel van de survivalkit van de bemanning van geallieerde bommenwerpers en werd veilig gesteld door de toenmalige marechaussee in De Bilt, J.P. Kossen. Toen die naar Friesland verhuisde, heeft hij het in bewaring gegeven bij de bekende verzamelaar van WOII-objecten en -gegevens, J.W. Bakker in De Bilt. De vitrinekast is ontworpen en gefabriceerd door Jan van Tiggelen, dezelfde die ook het herdenkingsmonument ontwierp. Hij koos voor de kast platanenhout, omdat voor de school in Groenekan al vele generaties lang een grote plataan staat die in veler herinnering een belangrijke plaats in het schoolleven innam.

Aan het einde van de ceremonie werd het Taptoesignaal geblazen door Hein van Hoffen, gevolgd door een minuut stilte. Vervolgens werd het Amerikaanse volkslied gespeeld.

Ryan Mulder, kleinzoon van staartschutter James Mulder, overhandigt de vitrinekast aan directeur Jacobien Flier- Bűckmann

advertentie

IN|SIGHT LEGAL
Advocaten
030 – 228 70 85 | www.insightlegal.nl

Op De Terp
WIJNEN en GEDISTILLEERD, Maartensdijk, 0346-212378

><Ariaan.nu
Coaching van trauma naar rust & focus met Familie- en Organisatie Opstellingen
Groenekan >< 06-22797882

advertentie

Parel Promotie
ontwerp+print+druk
www.parelpromotie.nl
Boordevol creativiteit
vertrouwd en prettig dichtbij
Kon. Wilhelminaweg 461
Groenekan • 0346 - 21 12 15

Vink WITGOED
TELEFOON: 0346-281459
www.vinkwitgoed.nl

Meijers en Zn BV
Installatiebedrijf
Gas-Water-CV en Onderhoud
Sanitair installaties
Loodgieterswerk-dakwerk
Groenekan 0346 - 21 12 91